

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА ИНЖЕЊЕРСКИХ
НАУКА

ФАКУЛТЕТ ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ВЕЋУ ЗА ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Бр. 0-112431

5-07-2017 год.

КРАГУЈЕВАЦ

На седници Наставно-научног већа Факултета инжењерских наука у Крагујевцу одржаној 18. 05. 2017. (број одлуке: 01-1/1647-12) и на седници Већа за техничко-технолошке науке одржаној 14. 06. 2017. (број одлуке: IV-04-591/10) којом смо одређени као чланови Комисије за подношење извештаја за оцену научне заснованости теме и испуњености услова кандидата за израду докторске дисертације: **„МЕНАѢМЕНТ ПОСЛОВНИМ ПРОЦЕСИМА, ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА И ИНОВАЦИЈАМА У ФУНКЦИЈИ ОДРЖИВОГ УСПЕХА ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА ”** у научној области индустријски инжењеринг кандидата **Дејана Обућинског, мастер инжењера**. На основу података којима располажемо достављамо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода рада

Одрживи успех је циљ сваког привредног субјекта. Зато се у последњих 30 година у науци овај циљ разматрао кроз моделирање и теоријско одређивање одрживости и пословног успеха, као и њихове интеграције кроз појам одрживог успеха. Одрживост је најпре разматрана у области еко-одрживости, а касније на нивоу ентитета (организација, локална управа, регион, држава и више географски повезане алијансе, као нпр., ЕУ). Последњих година се одрживост све више повезује са пословним процесима, што укључује аспект ризика, квалитета, резилијенса, људских ресурса и иновација. Један од модела одрживости организације и процеса, који је кандидат предвидео у свом истраживању је модел према ИСО 9004. На основу овог и других модела наведених у приложеној литератури, кандидат треба да издвоји утицаје који се односе на пословне процесе, људске ресурсе и иновације и да кроз одговарајућу анализу дефинише истраживачка питања и овај општи модел прилагоди циљевима ове докторске дисертације.

Полазећи од модела заснованог на ИСО 9004, као и на основу референтне литературе, кандидат треба да дефинише перформансе одрживог успеха, њихову структуру и релације са пословним процесима. Литература из ове области је бројна и зависно од циљева стејкхолдера пословни успех организације може се исказати преко парадигми раста и развоја, продуктивности, квалитета, агилности, профитабилности, итд. За проблем оцене и управљања пословним перформансама развијен је теоријски и емпиријски велики број приступа и модела, заснованих на примени различитих метода, а пре свега статистичких, хеуристичких, *фази* приступа, итд.

За проблем управљања људским ресурсима такође постоји развијен велики број приступа и модела у литератури. За потребе овог истраживања кандидат треба да издвоји кључне перформансе људских ресурса, значајне за остваривање одрживог успеха.

Проблем иновација је вишеслојан, зависи од захтева стејкхолдера и области иновација. Процес иновација може се разматрати из угла менаѢмента процесима, реинжењеринга

пословних процеса *Business Process Reengineering* (скр. *BPR*), корпоративних иновација, итд. У условима глобалне економије иновације постају све више кључни фактор одрживог успеха, што је истакнуто нпр. у агенди Индустрија 4.0, иновационих дистрикта, итд..

Из претходног се може закључити да су фактори одрживог успеха (ниво пословних процеса, људских ресурса и иновација) усклађени са постулатима и резултатима теорије и апликативним решењима у овој области. Кандидат у својој пријави иде и корак даље - кроз дијалектички приступ посматра исход (одрживи успех) као генератор унапређења улазних фактора. Ниво унапређења, њихова оптимална комбинација на основу расположивих ресурса одредиће се на основу примене одговарајућих метода, сагласно литератури.

Веза са досадашњим истраживањима

Кандидат је у досадашњем раду анализирао ову врло сложену проблематику са аспекта перформанси процеса и организације. При томе се издвајају радови који се односе на проблем кризе и кризног менаџмента, организационог ризика, ризика по безбедност информација, друштвено - економског развоја, менаџмента енергијом. Неки од ових радова, као и радови који су у процесу рецензирања, уско су повезани са циљевима предложене дисертације. Додатно стечена знања у професионалном раду и резултати претходних истраживања на овој дисертацији представљају добру основу за успешну реализацију ове докторске дисертације.

2. Образложење предмета, метода и циља који уверљиво упућују да је предложена тема од значаја за развој науке

Предмет, циљеви и хипотезе ове дисертације обухватају следеће

Предмет ове докторске дисертације је оптимизација одрживог успеха организације у функцији перформанси менаџмента процесима, менаџмента људским ресурсима и иновативности. Сваки од наведених утицајних фактора има врло сложену структуру која се може одредити на основу различитих претходних истраживања теоријског и апликативног типа.

Одрживи успех је такође посматран као компетитивни фактор. За његово структурирање кандидат је као полаз изабрао модел базиран на стандарду ИСО 9004:2009 и додатне потпроменљиве у овом моделу на основу литературних и својих истраживања. С обзиром да је одрживи успех организације део других, ширих модела, у моделу одрживог успеха морају се укључити елементи модела регионалног развоја, квалитета живота, региона знања и иновативности, итд.

Поред истраживања структуре менаџмента процеса, људских ресурса и иновативности кандидат ће на основу референтне литературе и претходних сопствених истраживања дефинисати под-моделе перформанси пословних процеса, људских ресурса и иновативности, са посебно истакнутим улогама лидерства и менаџмента, како на нивоу организације, тако и на нивоу процеса.

Модел перформанси пословних процеса је генерално врло развијен. Кандидат треба да овај модел прилагоди својој истраживачкој теми и да процес посматра као генератор иновативности. У том смислу пословни процеси постају окосница троугла: процеси-људски ресурси-иновативност. Под-модел пословних процеса стога треба да поседује сложену структуру са релацијама ка друга два под-модела. Додатно, овај под-модел,

због упоредивости са другим истраживањима, обухвата перформансе постојећих стандардизованих модела, као што су APQC, SCOR, и други.

Под-модел менаџмента људским ресурсима такође мора бити заснован на постојећим моделима ради упоредивости. Додатно и он мора да има везне елементе ка друга два под-модела и, што је значајније, да укључи интра- и екстра релације у погледу обезбеђивања знања и мотивације за менаџмент процесима и иновацијама. Зато кандидат треба да дефинише овај под-модел са уграђеном динамичком категоријом утицаја на остале под-моделе и генерално на одрживи успех организације. Људски ресурси се морају посматрати као људски потенцијал који се трансформише у људски капитал јер преко иновација постаје камен темељац одрживог развоја.

Проблем ефективног менаџмента иновацијама постаје централна тема у теорији и пракси инжењерског менаџмента. Иновације, за разлику од побољшања у менаџменту квалитетом, посматрају се као дисконтинуитет у организацији. Нови производ или технологија захтевају не само, као предуслов, ефективне пословне процесе и људске ресурсе, већ и посебан систем заснован на знању и социјалним релацијама, организацији, итд. У овој области интелектуални капитал у организацији заснован на интерним знањима, није довољан, већ се захтева све више екстерно, најчешће ексклузивно и високо софистицирано знање. Под-модел менаџмента иновацијама стога мора да обухвати и ове елементе и да их укључи у мреже знања.

Интеграцијом наведених под-модела кандидат треба да постави темеље свог емпиријског истраживања. Ово истраживање треба да спроведе сагласно постулатима филозофије науке, а посебно избором и применом метода. У пријави се кандидат определио за статистичке методе на бази прикупљених података из одговарајућих упитника. Применом регресионе анализе може се на егзактан начин коришћењем софтвера *SPSS* тестирати предложени модел и постављене хипотезе, на бази резултата дескриптивне статистике. У другом кораку кандидат треба да утврди релације између променљивих у моделу, да би на основу истих применио неку од метода за оптимизацију утицаја на одрживи успех. Са друге стране, ако се одрживи успех посматра као основа за развој пословних процеса, људских ресурса и иновација, применом изабраних метода кандидат може да утврди овај ниво утицаја и изврши бенчмаркинг са подацима из литературе.

На тај начин извршиће се тестирање интегрисаног модела на реалним подацима добијеним из индустрије Републике Србије.

Планирани циљеви предложене докторске дисертације могу се класификовати у две групе. Прва група циљева односи се на развој модела, њихову интеграцију и поступак верификације модела. Друга група циљева односи се на применљивост ових под-модела и интегрисаног модела у реалном организационом систему.

Теоријски циљеви истраживања

- Развој под-модела менаџмента процесима,
- Развој под-модела менаџмента људским ресурсима,
- Развој под-модела менаџмента иновацијама,
- Развој под-модела одрживог успеха привредних субјеката,
- Интеграција наведених под-модела,
- Одређивање аналитичке функције којом се описују зависности у интегрисаном моделу, и

- Развој дијалектичког процеса: постојеће стање-нове хипотезе-ново стање, као полаз за даља унапређења променљивих у моделу.

Применљиви циљеви истраживања

- На основу резултата истраживања сваки привредни субјект може да изврши поређење са осталим субјектима.
- Резултати добијени статистичком обрадом и применом метода су врло разумљиви и примена развијених модела је врло једноставна, јер не захтева специјализовање знања експерата и менаџмента.
- Користећи наведене методе сваки привредни субјект може варирати променљиве и креирати предвиђање будућег нивоа одрживог успеха.
- На основу више сценарија менаџмент привредних субјеката може доносити ефективне одлуке за нове ситуације или за очекиване будуће пословне догађаје.
- Поред могућности интерног и екстерног бенчмаркинга, резултати истраживања могу се користити за рангирање утицаја, ефективности менаџмент активности, итд.

Основне хипотезе од којих се полази при раду на докторској дисертацији су:

Хипотеза 1: Менаџмент процесима значајно утиче на одрживи успех привредних субјеката.

Хипотеза 2: Менаџмент људским ресурсима значајно утиче на одрживи успех привредних субјеката.

Хипотеза 3: Менаџмент иновацијама значајно утиче на одрживи успех привредних субјеката.

Хипотеза 4: Менаџмент иновацијама значајно утиче на менаџмент процесима.

Хипотеза 5: Менаџмент људским ресурсима значајно утиче на менаџмент процесима.

Хипотеза 6: Менаџмент људским ресурсима значајно утиче на менаџмент иновацијама.

Хипотеза 7: Менаџмент људским ресурсима и менаџмент иновацијама значајно утичу на менаџмент процесима.

Хипотеза 8: Менаџмент процесима, менаџмент људским ресурсима и менаџмент иновацијама значајно утичу на одрживи успех привредних субјеката.

Методе истраживања

Методе које ће се користити у истраживању током израде докторске дисертације су:

- ***Процесни приступ*** за анализу пословних процеса у предузећима, пре свега менаџмент пословних процеса *Business Process Management* (скр. *BPM*).
- У теоријском делу рада то су: анализа садржаја доступне домаће и стране литературе, квантитативна анализа, квалитативна анализа, дескриптивна анализа, метода генерализације, компаративни метод, техника анализе и синтезе, метода индукције, метода дедукције и методе моделирања процеса.

- У емпиријском делу рада то су: Метода анкетирања путем технике е-Упитника, ради провере постављених хипотеза; Статистичка обрада резултата добијених емпиријским истраживањем биће реализована у складу са следећим математичким и статистичким методама (метода структурног моделирања *Structural Equation Modelling* (скр. *SEM*) процена подесности, тј. фитовање модела и процена параметара, вишеструка корелациона и регресиона анализа – за испитивање односа и утицаја независних варијабли на зависну варијаблу истраживања, као контролна метода претходној методи) и *Фази АХП* метода – за испитивање тежина и значаја разлика између дефинисаних варијабли.
- Прикупљени подаци обрадиће се и биће приказани табеларним и графичким приказима, путем бројчаних показатеља. Користиће се www.docs.google.com/, на коме ће бити постављен е-Упитник. Од статистичких софтвера користиће се: *SAS JMP v.13*, *IBM SPSS Statistics v.24*, *IBM SPSS AMOS v.24* и *Microsoft Office Excel 2016*.

Оквирни садржај докторске дисертације

УВОД

ТЕОРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА

1. Менаџмент процесима привредних субјеката
2. Менаџмент људским ресурсима привредних субјеката
3. Менаџмент иновацијама привредних субјеката
4. Одрживи успех привредних субјеката
5. Теоријски модел за унапређење одрживог успеха привредних субјеката

МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

1. Проблем и предмет истраживања
2. Циљеви и задаци истраживања
3. Поставка хипотеза
4. Индикатори истраживања
5. Оправданост истраживања

ЕМПИРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА

1. Организација истраживања
2. Корелациона и регресиона анализа
3. Моделирање структурних једначина
4. Фази АХП

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СА ДОКАЗИВАЊЕМ ХИПОТЕЗА

ЗАКЉУЧЦИ СА ПРЕДЛОЗИМА ДАЉИХ ИСТРАЖИВАЊА

ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

3. Образложење теме за израду докторске дисертације које омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригиналан начин анализирања проблема

Предложена тема, са образложеним предметима рада и очекиваним резултатима докторске дисертације, у научном и стручном смислу има елементе оригиналности, а посебно у креирању интегрисаног динамичког модела који обухвата менаџмент процесима, људским ресурсима, иновацијама и одрживи успех. Додатну оригиналност представља дијалектичко посматрање ове динамике, која се може касније користити применом приступа теорије система и, посебно, динамике система.

Предложени модел обухвата све релевантне перформансе привредних субјеката па је тиме свеобухватан и довољно општи. Са друге стране, применом расположивих софтверских решења, овај модел се може даље усавршавати за посебне потребе, нпр. на регионалном нивоу за иновационе кластере и дистрикте, специфичне групе привредних субјеката, итд.

Избор метода и предложена методологија такође има елементе оригиналности, јер превазилази досадашњу примену истих у овој области. На тај начин кандидат је на оригиналан начин пришао анализи овог врло сложеног, ургентног и широко дефинисаног проблема. Публиковани радови кандидата у претходном периоду указују и на склоност кандидата ка овој теми и врсти истраживања. У пријави теме докторске дисертације кандидат је проблем истраживања поставио врло високо, тако да је то додатни научни и стручни изазов, имајући пре свега стање у данашњој привреди и постојећи ниво знања о кључним факторима успеха привредних субјеката.

4. Усклађеност дефиниције предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података, метода анализе са критеријумима науке уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

Кандидат је у достављеној пријави теме докторске дисертације користио одговарајућу терминологију у областима: менаџмент пословним процесима, статистика, менаџмент људским ресурсима и иновацијама, одрживи успех привредних субјеката, *Фази АХП*, и других метода из домена операционих истраживања. Дефиниција предмета истраживања је усклађена са основним појмовима из ових области, предложеним хипотезама и методама истраживања. Такође, предложена научно-стручна литература је адекватна, актуелна.

5. Преглед научно-истраживачког рада кандидата а. Кратка биографија кандидата

Кандидат Дејан Обућински рођен је 31. марта 1978. године у Београду од оца Милована Обућински и мајке Радмиле Обућински девојачко Мандић. Професионалну каријеру започео је 1999. године у предузећу Интер Биро у Београду. У периоду од 2007. године до 2010. године радио је у предузећу Електричар д.о.о. Београд. Од 2010. године ради у Београдској пословној школи - Високој школи струковних студија у

Београду, на пословима сарадник – асистент. Учествовао је у извођењу вежби из предмета Економија и Економија Европске уније, а у овој школској години у извођењу вежби из следећих предмета: Менаџмент у јавној управи, Менаџмент у саобраћају, Менаџмент квалитета туристичких услуга и Реинжењеринг пословних процеса.

Основну школу „Петар Петровић Његош“ у Београду завршио је са одличним успехом 1993. године. Средње стручно образовање завршио је у Електротехничкој школи „Никола Тесла“ у Београду на смеру електроника са одличним успехом 1997. године. На Универзитету у Београду на Факултету организационих наука 13.02.2008. године дипломирао је на одсеку Управљање квалитетом са општим успехом 7,62 (седам и 62/100) у току студија и оценом 10 (десет) на дипломском испиту под менторством проф. др Ранка Орлића на теми: Менаџмент људских ресурса - формула успешне организације. Дана 8. јула 2009. године на Универзитету у Београду на Факултету организационих наука завршио је мастер академске студије, другог степена, на студијском програму Управљање квалитетом са просечном оценом 9,00 (девет и 0/100) под менторством проф. др Војислава Божанића на теми: Економски ефекти укључивања особља у систем менаџмента квалитетом. Докторске студије уписао је школске 2009/2010. године (ре-упис 2015/2016.) на Универзитету у Крагујевцу, Факултету инжењерских наука на смеру: индустријски инжењеринг и положио све испите предвиђене планом и програмом докторских студија са просечном оценом 9,67 (девет и 67/100).

б. Научно-истраживачки рад

Списак резултата категорије М24

1. Обућински, Д., (2010): Порекло и исход криза, Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 130, Матица српска, Нови Сад, стр. 97-108, ISSN 0352-5732 / UDK 3(05), UDC 338.124.4(100)
http://www.maticasrpska.org.rs/stariSajt/casopisi/drustvene_nauke_130.pdf
2. Обућински, Д., (2010): Игумановљева задужбина - Јован Јањић: Задужбина Симе Андрејевића Игуманова, Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 128, Матица српска, Нови Сад, стр. 145-146, ISSN 0352-5732 / UDK 3(05), UDC 339:929 Andrejević S. I. (049.32) 061.27(497.11 Beograd)(049.32)
http://www.maticasrpska.org.rs/stariSajt/casopisi/drustvene_nauke_128.pdf

Списак резултата категорије М33

1. Deretić, N., Obućinski, D., (2016): Information protection standards and security risks in information and communication systems: experiences from the Republic of Serbia, Eleventh International Scientific Conference, Knowledge in practice, Bansko, Bulgaria, стр. 233-239, ISSN 1857-923X, Vol. 15.1., 16-18.12.2016.
<http://eprints.ugd.edu.mk/16902/1/CHOICE%20OF%20CONTENTS%20OF%20LITERATURE.pdf>
2. Паспаљ, М., Јовићевић, П., Обућински, Д., (2014): Појам и основне карактеристике Кејнзове теорије, Зборник радова 17. Међународна конференција ICDQM-2014, Београд, стр. 368-374, ISBN 978-86-86355-16-4
<http://www.dqmcenter.com/uploads/images/ICDQM-2014,%20PROGRAM%20DQM%20KONFERENCIJA.pdf>

Списак резултата категорије М51

1. Andrejić, M. D., Prdić, N. S., Obučinski, D. M., (2015): Effect of private health insurance on the socio-economic development of Serbia, *Vojno delo*, 67(4), стр. 293-300, ISSN 0042-8426, УДК 355/359
<http://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0042-8426/2015/0042-84261504293A.pdf>

Списак резултата категорије М52

2. Обућински, Д., (2013): Систем менаџмента енергијом, *Техника*, Савез инжењера и техничара Србије, Београд, вол. 68, бр. 2, стр. 335-342, ISSN 1450-9911, UDC: 005.336.1:620.92
<http://www.sits.org.rs/include/data/docs1147.pdf>

Објављени уџбеник за високу школу струковних студија

1. Малешевић, Љ., Обућински, Д., (2013): Економија Европске уније, БПШ - ВШСС, Београд, ISBN 978-86-7169-443-8

На основу свега наведеног у претходним тачкама овог извештаја Комисија доноси следећи

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Дејан Обућински, мастер инжењер, испунио је све предвиђене услове за одобрење израде докторске дисертације.

Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу и Већу за техничко-технолошке науке Универзитета у Крагујевцу да наведену предложену тему за докторску дисертацију:

"МЕНАџМЕНТ ПОСЛОВНИМ ПРОЦЕСИМА, ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА И ИНОВАЦИЈАМА У ФУНКЦИЈИ ОДРЖИВОГ УСПЕХА ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА"

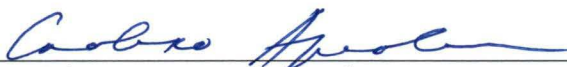
прихвати и одобри њену израду кандидату Дејан Обућински, мастер инжењер.

Комисија предлаже да ментор ове докторске дисертације буде др Данијела Тадић, редовни професор, Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу.

У Крагујевцу, Београду

Датум: 04.07.2017

КОМИСИЈА

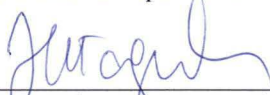

др Славко Арсовски, редовни професор – члан
Факултет инжењерских наука, Универзитет у Крагујевцу
Уже научне области: Производно машинство, Индустијски инжењеринг

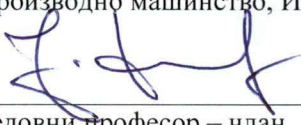

др Миладин Стефановић, редовни професор – члан
Факултет инжењерских наука, Универзитет у Крагујевцу
Уже научне области: Производно машинство, Индустијски инжењеринг

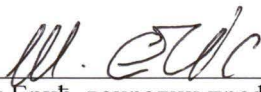

др Данијела Тадић, редовни професор – председник Комисије
Факултет инжењерских наука, Универзитет у Крагујевцу
Уже научне области: Производно машинство, Индустијски инжењеринг

др Јован Филиповић, редовни професор – члан
Факултет организационих наука, Универзитет у Београду
Уже научна област: Управљање квалитетом

др Милан Ерић, ванредни професор, - члан
Факултет инжењерских наука, Универзитет у Крагујевцу,
Уже научна област: Производно машинство, Индустијски инжењеринг